

Linkse partijen en ‘goede doelen’ gaan hand in hand

Posted on 10 maart 2021 by Wouter Roorda

Toen Alexander Pechtold en Wouter Koolmees hand in hand over het Binnenhof liepen tijdens de vorige kabinetsformatie in 2017 symboliseerde dat niet alleen hun toewijding aan de strijd tegen discriminatie van LHBTI's, maar ook hun verbondenheid met het COC.

Voorafgaand aan de verkiezingen van 2017 had een aantal lijsttrekkers een handtekening gezet onder een [stembusakkoord](#) opgesteld door het COC. Pechtold maakte het tot zijn opgave om in de kabinetsformatie deze punten te realiseren en verklaarde na afloop triomfantelijk dat hij het hele lijstje had binnen gehaald.

Lobbyen om afspraken in een regeerakkoord te krijgen is natuurlijk niet onrechtmatig en het COC deed het tenminste openlijk. Unilever gebruikte stiekem de goede ingang bij Mark Rutte om te proberen de dividendbelasting af te schaffen.

Het COC heeft geen leden, alleen maar subsidie

Bij een organisatie als het COC is er wel een 'maar'. Het COC heeft namelijk slechts een handjevol donateurs. De organisatie drijft nagenoeg geheel op overheidssubsidie. Van de 10,8 miljoen euro aan baten in 2019 was ruim 90 procent (ofwel 9,8 miljoen euro) afkomstig van overheden en slechts €146.506 van particulieren.

Grootste subsidiegever van het COC, zo weet u inmiddels uit mijn [vorige bijdragen](#), is het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Dat stelt weliswaar dat organisaties voor 25 procent in eigen inkomsten moeten voorzien, maar wie de kleine lettertjes leest ziet dat dit kwart alle soorten van inkomsten mag beslaan. Uitgezonderd is alleen subsidie van Buitenlandse Zaken. De steun van het departement van minister Sigrid Kaag voor het COC bedraagt met 7,1 miljoen euro in 2019 bijna 66 procent van het totaal (in 2018 zelfs bijna 72 procent). Dat het Ministerie van OCW nog 2,3 miljoen euro bijdraagt, komt dan goed uit.

Er zijn meer organisaties zonder noemenswaardige achterban die er de afgelopen jaren prima in slaagden van hun wensen regeringsbeleid te maken. Stichting Urgenda wist het kabinet, overigens zonder veel tegenstribbelen, via de rechter te dwingen tot een strenger beleid bij het terugdringen van de uitstoot van CO². Urgenda drijft vrijwel volledig op giften van de Postcodeloterij. Ook overheidsbedrijf Alliander doet merkwaardigerwijs nog een duit in het zakje bij Urgenda om rechtszaken tegen de staat financieel mogelijk te maken.

Subsidie van de overheid èn verkiezingscampagne voeren

Laten we Milieudefensie en OxfamNovib eens nader bekijken, aangezien beide zich via allerlei mediacampagnes nadrukkelijk mengen in het politieke debat en veel subsidiegeld krijgen van Buitenlandse Zaken. Milieudefensie drong aan om heel Nederland van het gas te halen, zoals in *Wynia's Week* al werd beschreven. Milieudefensie zat namens de milieubeweging ook aan bij de [klimaattafel "Gebouwde omgeving"](#), waar dit voornemen in opdracht van het kabinet werd uitgewerkt. Oud-PvdA-leider Diederik Samson (vroeger campagneleider bij Greenpeace) was hiervan de voorzitter, tot hij werd opgevolgd door GroenLinkser-er Maarten van Poelgeest.

Milieudefensie ijverde samen met andere organisaties voor de 'Klimaatwet', die er in 2019 kwam. Via mediacampagnes roept Milieudefensie ook in de aanloop naar de huidige verkiezingen, in het kader van de mede door haar uitgeroepen 'klimaatcrisis', op tot een aanscherping van het klimaatbeleid. Met als doel 'klimaatneutraliteit' in 2040. Het kabinet wil daar tien jaar langer over doen en dat kost al heel veel geld.

In 2019 haalde Milieudefensie 18,6 miljoen euro aan baten binnen, waarvan 11,4 miljoen aan overheidssubsidie en 1,4 miljoen euro via de Postcodeloterij. Een groot deel van het overheidsgeld, te weten 8,7 miljoen euro, werd doorgesluisd naar geestverwante organisaties, mede namens wie Milieudefensie als 'penvoerder' bij BuiZa subsidie aanvraag. Milieudefensie is een organisatie met 95.000 donateurs, die in 2019 bijna 5,9 miljoen euro bijdroegen.

Novib, in het verlengde van GroenLinks en PvdA

OxfamNovib maakt zich al jaren druk over de ongelijkheid in de wereld, strijdt tegen armoede en klimaatverandering en ijvert voor migranten. De manier waarop sluit naadloos aan bij de opvattingen van partijen als GL en PvdA.

OxfamNovib genereerde in het boekjaar 2019-2020 ruim 162 miljoen euro aan inkomsten. De 292.431 leden doneerden 23,9 miljoen euro, 14,5 miljoen euro kwam van de Postcodeloterij en 10,4 miljoen van bedrijven. De directe overheidssubsidies bedroegen 63,4 miljoen euro en het restant van 45,4 miljoen euro kwam van andere Oxfam-organisaties. Die laatste post is interessant. Ook hierin zit waarschijnlijk een flinke subsidiecomponent, betaald door buitenlandse overheden.

Subsidiegeld onderling heen en weer geschoven

Wie de jaarrekeningen van dit soort organisaties bestudeert, ziet dat er heel wat geld onderling heen en weer wordt geschoven. Daar kunnen praktische redenen aan ten grondslag liggen, maar vaak heeft het ook te maken met geld toeschuiven aan (radicalere) organisaties en/of projecten die zelf niet kunnen of willen voldoen aan de subsidievereisten van overheden.

Een reden waarom organisaties als OxfamNovib graag het penvoerderschap op zich nemen bij subsidieaanvragen, zoals die bij Buitenlandse Zaken, is dat een deel van de vaste organisatiekosten dan kan worden geboekt op deze projecten. Hierdoor

komt er geld vrij dat naar eigen inzicht kan worden besteed.

SOMO: op overheidskosten ageren tegen overheidsbeleid

Een goed voorbeeld van het voorgaande is SOMO: Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen. SOMO wil 'het mondiale economische systeem eerlijk, democratisch, transparant en duurzaam' maken door grote bedrijven en overheden aan te spreken op 'oneerlijke' handelspraktijken en schending van mensenrechten.

SOMO haalt het leeuwendeel van haar inkomsten binnen door deelname aan twee 'strategische partnerschappen' met het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Bij de ene is OxfamNovib de penvoerder. In de andere wordt samengewerkt met Milieudefensie en is Stichting Both Ends de penvoerder. Blijkens het jaarverslag is SOMO verbonden met een groot netwerk van activistische organisaties, universiteiten en linkse politieke partijen in de EU (met name De Groenen).

Van de totale inkomsten van SOMO in 2019 van 4,4 miljoen euro was 3 miljoen euro afkomstig van overheden. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken maakte dat jaar 2,8 miljoen euro over. George Soros droeg met zijn Open Society Foundation ruim 0,3 miljoen euro bij. De rest komt van organisaties als OxfamNovib, Milieudefensie e.d. die SOMO opdrachten gunnen en het secretariaat laten doen van samenwerkingsverbanden als 'OECD Watch'. Aan private giften haalde SOMO in 2019 welgeteld 1.432 euro binnen. Er zijn geen leden of donateurs.

Draaideurpolitici

De goede ingangen die al deze organisaties in Den Haag hebben, komen mede tot stand via het tweerichtings personenverkeer tussen actiegroepen en politiek. Geregeld maken activisten de overstap naar de politiek of worden (tijdelijk) uitgerangeerde politici geparkeerd bij deze organisaties. Ook zoeken deze (oud-)politici op als toezichthouder, 'ambassadeur' of lobbyist.

De inkomsten uit de Postcodeloterij en de royale subsidies met overheidsgeld uit Den Haag maken deze transitie mogelijk en zorgen voor een vruchtbaar klimaat waarin het linkse gedachtengoed kan gedijen en worden rondgebazuind. Dan heb ik het nog niet eens over de een-tweetjes met universiteiten, internationale

organisaties en de Europese Commissie.

OxfamNovib staat onder leiding van oud-PvdA Kamerlid Michiel Servaes. Hij volgde oud GL-Tweede Kamerlid Farah Karimi op als algemeen directeur. Zij is sinds 2019 lid van de Eerste Kamer. Directeur campagnes bij de organisatie was Tom van der Lee, tot hij in 2017 voor GL in de Tweede Kamer kwam.

GL-er Bram van Ojik werkte bij Novib en ook bij Milieudefensie, maar switchte net zo makkelijk naar BuiZa, waar hij jarenlang topambtenaar was. Een andere bekende naam bij Milieudefensie is die van GL-er Wijnand Duyvendak. Ook oprichters Boudewijn Poelmann en Herman de Jong van de Postcodeloterij werkten in een verleden bij Novib. De lijst is eindeloos.

De kiezer op zijn eigen kosten beïnvloeden

Organisaties als OxfamNovib, COC, Milieudefensie, SOMO en Urgenda hebben als hun core business het beïnvloeden van de publieke opinie, bedrijven en politici. Het geld dat een aantal van hen ontvangt van het Ministerie van Buitenlandse Zaken mogen ze ook alleen daarvoor gebruiken. De marxistisch gekleurde [verandertheorie](#) die ze van Kaag moeten onderschrijven, sluit naadloos aan bij hun eigen gedachtegoed.

Doordat deze organisaties als 'goede doelen' worden gepromoot en door velen ook zo gezien, ziet men hun handelen als zuiver. Zij krijgen dan ook nauwelijks weerwoord of tegenspel in hun maatschappelijk optreden. Laat staan dat er ook maar enige vorm van subsidie voor enigerlei vorm van tegengeluid beschikbaar is.

Gesubsidieerde lobbyïsten, is dat niet gek?

Kun je organisaties die nauwelijks achterban hebben, die bulken van het geld dat ze inzetten om de publieke opinie te beïnvloeden en die vol zitten met politici die net zo makkelijk switchen tussen een overheidsbaan en eentje bij een NGO, nog goede doelen noemen?

Het zijn organisaties met een grote invloed voor en achter de schermen (zie het Klimaatakkoord). Dekt de kwalificatie 'lobbyïsten die ijveren voor een particulier belang' niet veel beter de lading? De vraag is: willen we dit gesubsidieerde lobbycircus ook in de komende kabinetsperiode in stand blijven houden?

Wynia's Week maakt de verknoping van particuliere belangen met het Binnenhof zichtbaar. Steunt u deze broodnodige, onafhankelijke publicaties? Heel graag! Doneren kan [HIER](#). Hartelijk dank!